

ХАЛЪМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг танъгчин болн Элст балгъсна комитетсин куч-кблсчрин депутатирин Танъгчин болн балгъсна Советсин газет

№ 90 (2923)

1957 дж. сентябрин 21

Үннь 20 деншг

Газетмүд болн журналмуд олнд күргдж тархахмн

Газетмүд болн журналмуд, цуг мана советск бар-партин гарт хурц селхнь болдг. Мана советск бар марксист-ленинск идеиг олн амтнд күргдж цайлгьдж огч, тедн чидл-кучинь коммунизм тосхлгь бурдлгьнд агсдж ик дбнь-нокдэн күргнй.

Мана орн-нутгин куч-кблсчнр газет болн журналмуд умшал, мана байдл-джиргьлин туск хамгиг медцхана, парть болн правительств комунизм тосхлгьна тускар огчах гол зааврмудла таньлдна, мана орн-нутгт болн нарт делкэд болджах джисана тускар соньн-сенр заныг авцхана.

Мана советск бар куч-кблсчнр комунизм тосхлгьнур омгшулдж, мана кблмшт дуту-дундс гарад, уралан йовхд харшлад байдлгя ноолхд килмдэн тусхалж, ик туста болна.

Мана орн-нутгт барлдж гаргьдях газетсин, журналмудин тонь ик олн, джил ирвас тернь бсэд йовна. Эн учрар илгдэ элвэр гарчах газетсин болн журналмудиг олн дунд тархалгьн ик чинртй керг. Олн амтн элвгэр умшдг болхла барин олман бсэд йовх збвтй.

Ода мана танъгчар газет болн журналмуд 1957 джилн IV кварталд тархалгьн болдж йовна. Газет болн журналмудт амт бичдж авч тархалгьн политическ чинртй тбр. Энүг бурдлмдйтй, сан кевэр кучалгьн-партийн организацсин болн „союзпечатин“ кблчнрин даалгьврт тусдях керг.

Эн кблмшиг делгруллгьнд онц онг тавдж, мана танъгчд гарчах газетмүд тархалгьг кех кергтй. Энүн учрнь—мана танъгч шиньс бурдлжях, халъмг улс тбрскн газрун нуудж ирцхадж буурлджях йовдл. Куч-кблсч кун болгьнд курч, дурын сурдж, цайлгьлж огч газетд бичдж авлгьн гисн, эн тблад, амрар кегдх, гийгн керг болшго.

Болв зарм райодар газет тархалгьна кблмшт партийн организацсин онг сулар тусдяхвь узгдлжана, нег улү танъгчин газетмүд тархалгьн ик мууггар кегдлж йовна. „Халъмг үнн“ газет Черноземельск районд болхла 29 экземпляр, Приютненскд—48, Целиннд—46, Каспийск районд—50 экземпляр тархалдж. Эн мет багьар „Советская Калмыкия“ газет бас тархалдж.

Им ик сул кблмшин учрнь—еклц партийн организац

болн КПСС-н района комитетс бар тархалгьнд кучи килмдэн тавдж, „союзпечатин“ кблчнрт заавр, гардвр эс огдгт баяна. Черноземельск, Каспийск районд миньгьад халъмг брк-бул нуудж ирсн баяна. Халъмг келар гарчах газетан умшхд дурго кун эн дотр уга. Болв, эднй кесгнь ола куртл, кеер хол газрт кблмшт йовсарн, газетд бичгддч чадад уга.

Газет, журнал тархалгьна эргмд зарм партийн организац цайлгьврин кблмш делгрулдж, коммунист, комсомольчнр улст даалгьвр огч, гер-бул болгьн тедниг бичдж авч, умшдг болхиг тетгдж баяхмн уга. Улгүрлхд, Каспийск загьсна комбинатд бичгдсн улсин то ик багь. Халъмг газетд бичгдсн улсиг болхла—хургьан дардж тоолдж болхмн. Эн комбинатин эклц парторганизацсин сеглэтр ур Мамышев, газет тархалгьна кблмшт гардвр, сув-селвган огч баятхй, „би халъмг кел медхшв, халъмг газет умшдг угав“—гидж келдг болджана. Им деер халац, халжгьр йовдл Яшкульск, Черноземельск, Целинн районд зарм кблчнр дунд эдү мет йовдл гарснь бас темдгтй.

Района партийн комитетс бар тархалгьнд чинр огч, кблмш ягьлж кучагддч йовхинь дарун-даруднь шуудж халагьад баяднй ашдн, танъгчин кесг районд кучвр узгдлжана. Улгүрлхд, Западн, Яшалтинск районд, Элст балгьсн бар тархалгьна зурагьан давулдж кучав, танъгчин газетмүдт кесг зун улс бичгдсн баяна.

Бичгдлгьнй болзг тбгстл танъгчин газетмүд тархалгьна зураг район болгьн кучах збвтй. Эн ик политическ чинртй тбрин „союзпечатин“ кблчнрт даалгьчкад баядг хаджгьр, партийн организац бийснь гартан авч кучацхях учрта. Удл уга Хар-газрт мал увзүллгьнд ик олн улс йовцхях. Эдниг газртнь түрүн бдраснь авн газет, журналмудар тетгх кергиг мартхмн биш.

Газетд бичгдсн улсин зармнь газетан болзглань, эсгидж түрүн авлго йовдг хаалгь баяна. Эн тускар поштин кблмшиг дарун-даруднь халаддж, шууджых кергтй.

Газет, журнал мана танъгчнр брк-бул болгьнд баях збвтй. Энүг кучч-партийн организацсин кех эркэн уга кергнь.

Октябрин 40-ч ббниг уктдэс

Багьчудин бригадин улгүр Сарпинск района „Степновский“ совхозин 2-ч фермд багьчудин тракторн бригад бурдлгдсн кблджана. Эн бригад 600 гектар тармр бвс—суданк хадад, силос булджана. Комбайнермуд Манжураков Түрвй, Манджиев Нимгр, Хамуров Борис, Черноиванов Иван социалистическ дорлд кегьад, Алдр Октябрьск революциин 40-ч джилй ббниг сан узмдгтй кблмшар тосхин тблй гуджрдж кблдж баяцхана.

Эдн бдриннь зурагьан давулдж кучацхана—бдртан 10 гектар хадхин орчд 12—15 гектар кургдж хадцхана. Эднй шундж кблджыхнь—брун ик эртас авн теетг шуугсн машинд аягьяр медгнй. Асхиднь нарна гегэн тасрад, харньгьурсн цаг куртл комбайна болн тракторин кблсн ань соньсгдана.—Эн машинд Мацаков Бембин бригадин,—гидж амтн урдаснь медж келцхана. Эн бригадг ончта саянар кблджыхнь Сохоров Сандж, Доржиев Григорий. Эн хойр „С-80“ тракторар бдрин зурагьан 150—160 процент кучацхана.

Багьчудин бригад омгтагьар шунмгьагьар кблджыхнь кен чигн кунд медгнй. Ханцан тохацагьан шамлчкн, багьчуд, ик гидг омгтагьар мана бми шивй уга гисн баядлтйгьяр, омгшдж кблджыхнь узгднй. Бригадиг толгьалджах коммунист Мацаков Бемб эн ковудлй Сибирт хамдан кблдж йовлав, ода эвранны тбрскн газртан ирчкэд, нег улү кучтагьяр кбллад, Алдр Октябрин 40 джилй ббниг туургск дилвртйгьяр тоснавн—гидж келнй.

Т. ЭРДНИЕВ.

Баяцхнъгьтин детяслд куч-кблсчрин бички кууд-ковуд эк-эцкэн кблмшд йовсн арднь, эн яслин церглачнрин килмдгтй халачнрт баяцхана.

Энүнд бичкүд баядг гермүдн цевр-цевр. Дулан, тбвшүн барт бичгүд хотан газа, модна сүүдрт, цевр агьарт ууцхана.

ЗУРГТ: Бичгүд газа хотан ууджацхана.

Астахова Р. фото.

Нефть гаргьдях түрүн скважин Аадрхнй теетг

ААДРХН, сентябрин 19. (ТАСС). Аадрхнй теетг газрас гарч баях газин ик гидг кбрньг олв гидж барт заныг-лгдлй. Ода цагт энд геологуд нефть олдж авцхав. Н. И. Крестьянинов гидг мастерин бургьудлгьна бригад, Боран-Селан гидг нертй структурт, дарани скважин бургьудсн, нефть баядг газрт курв. Миньгьн метр газр дорас цевр болчкад гийгн гар нефть ббдэн хаддж гарв.

Эндр ТАСС-н корреспондент

газр бургьудлгьна Аадрхнй конторин директор Л. М. Высоцкий Яндгва-Чолуна производственн участкд баяснлй телефогар залгьлдв.

—Эндр газрин зббр хаядж, шиндлдж улс ик байрта баяцхана,—гидж эн келв.—Аадрхнй теетг түрүн скважиньс нефть ббдэн хаддж гарв. Дуньхд терүнас суткдан 100 тонн нефть гарчана. Геолог улс шиндлгьнй кблмшан цааранднь кеджачхана.

Советск йосна тблй ноолдсн улсин нернь мбнък

БАКУ, сентябрин 18. (ТАСС). Азербайджана хотл балгьсна тал дунд, эргүлад цецгй тарсн садин сүүдрт бумб баяна. Бумбин сүүр деер чолугьар кесн, бульчнъгнь ийлгьрсн нег гаран бргад зогсдях кблмшч күүнй дурсн баяна, энүнй кблн ббр 26 гисн тоота шит бас баяна. Орн-нутгин дорви узгас Бакуд ирцхасн дала олн гпичнр, газарин ордудин куч-кблсчрин делегаци—нааран ирцхана.

Бумбин ббр авртй ик клумб баяна, энүнй дорнь бакинск кблмшчнрин революционн гардачнр—26 комиссармудин цогцснь оршагдла. Эднй ноолдана болн уклин туулжнь—Алдр Октябрин герлтй болн туурсн халхсин негнь.

1918 джилд, Кавказд түрүн болдж, Улан Питрин дару Советмүдин йосна тугиг бргсн нефтяной Баку, хортлудт буслгьлд, Советск Арсаягьас тасрсн болдг. Энүн тал белогвардейск бандмуд, турецко-германск интервентирин аярмс, бми-узгаснь анлийск империалистнр хорлхар баясми. Балгьсна бий деернь мусаватистнр—азербайджана баячуд болн феодалмуд контрреволюционн ноолда босхла.

Красногвардейск отрядмүд тедниг хамх цокла. Балгьснд кблмшч-крестьянск правительств—Бакинск Совнарком бурдлй. Энүнй гардврт бакинск большевикүдин алдршсн бат гардачнр—Степан Шаумян, Мешади Азизбеков, Алеша Джапаридзе, Иван Фиолетов, нань чигн улсзогсцхасми. Эвранны түрүн болгч декретдан (йосндан) Совнарком, Каспийск флотиг, нефтин промышленность, банксиг, загьсна салгудиг национализировать келхми гидж зарлсн болдг.

Бакуд болджасн уулдврт авртй гидгяр оньган огч, ба-

кинск кблмшчнрт дбньган огч партин Централнь Комитет болн В. И. Ленин халадженсми. 1918 джилн февралин 14-д Шаумян дилгьсн суньгьугтан Ленин илгдч бичлй: „Бидн тана чанъгь болн нег мбслвртй политикяр бврлт кеджаньвдн. Ода кунд цаг учрадях дипломатиг дегд сагар кедж чалцхатн—бидн эркэн уга дилхвдн.“

Харгьнлгь болн дотрин ноолда даагьад, чидл ик хортдулла ноолда баясн бийнь, бакинск кблмшчнр Дагестана куч-кблсчнр цагьачудла ноолхд дбнь болх резерв бийсән олдж билй. Азербайджана крестьян улсиг Советин йосна тблй ноолдлгьнд босхд билй, Илжл гол деер баях—советск Аадрхнд нефть илгьдг билй.

Гурвн сар шахуд бакинск коммуна героическ эпоея болсн болдг. Хортлудин буслгьнлй харгьад, Советск Баку дилгьдв. Бакинск Совнаркомин 26 комиссармуд баргдлй, 1918 джилн сентябрин 20-д Закаспийин теетг хадж алгдцхасми.

Азербайджана болн цуг орн-нутгин куч-кблсчнр бакинск 26 комиссармудин неринь арүн кевтй сандж хадгьна. Эднй нерд балгьсудт, колхозмудт, культури учрежденьст, уульнцсд болн площадмудт бгдлй. Эднй тускар Маяковский, Есенин, нань чигн поэмүд поэм болн дуд бичцхала. Пьесмүд болн филмс, зурачнрин болн скульптормудин произведеньс эднд нердгдлй.

Бакинск 26 комиссармудин уксн ббниг республикин куч-кблсчнр темдгдлжана.

Клумбсар, культури баяшнъгьүдәр болн общежитиймүдәр лекс болн куундврмүд болджана, фотон болн дегтрмудин гаяхул бурдлгьдлжана.

Институт кблмшан эклв

НОРИЛЬСК (Красноярский край), сентябрин 18. (ТАСС). Энүнд селанй эдл-ахун научно-исследовательск институт кблмшан эклв. Эн Ленинградас нааран ирв.

Советин йосна джилмүдин эргид крайд газрэдлгьн болн мал бсглгьн поляри кругас збвәр давб. Полярн кругт баяд олн амтнй, уснй, боднцгин болн темснй эдлвриг баярн

баядг колхозмуд болн совхозмуд нургьлдж тетгачхана. Эн тбриг кучахдн Таймырск, Туруханск, Игарск дамшлтин станцс, Хатангск, Диксонск тушг пунктс болн талдан научн учрежденьс ик дбнь бгцхав. Институтиг Норильскүр гаргьлгьн мана орн-нутгин ар сахин кемдэн уга агьуг саянар медж авхд болн түрүг саянар эдлхд дамжл болх.

Партийн тбрмүд

Мал өсгөлгөнә государственн зура күцәлгөнә ноолдана нүүрт коммунистнр йовцхана

Мана Сарпинск район—Хальмг таньгчд нег ик районд тоолгдджана. Селәнә эдл-ахун халхар болхла мал өсгөлгөн нургьдгч нег аһгнь. Мал—мана эрхн збдр.

Тер төләд района партийн организац малчнр дунд партийн-политическ болн олна цәәлгврин кәдлмш делгрүллгьнд бдр болгөн оньган тәвнә. Амн болгьна тоод мах, тос болн үс гаргьлгьар США-г бдрхн джилмүдин эргцд күцдг авхмн гидж парть болн правительств тәвсн төрин эргнд ик кәдлмш кегдснә ашднь, мана района күч-кәлсчнр Яшалтинск района күч-кәлсчнрлә соцдөрлә келгь делгрүләд, бәдән ик даалгьвр авал, терүгән күцәхин төлә темдгтә кәдлмш кедж йовцхана.

Малас гардг шим-шүүснә кирцән зөвәр бәдлв. Нидн джиллә дуньцүллә, үкр болгьнас үс саалж авлгөн 200 литр өсв, така болгьнас 25 бндгн үлү авгдв, хббнәс ноос киргьдг авлгөн 3980 центнер ик болв.

Малин тоогьинь бәсгдж, государственн зура күцәлгөнә халхар диилвр күцәгддг йовхнь бас үзгдджәнә. Района 4 совхозмудас хойрнь—Чапаевин нертә болн 2-ч номертә—сентябрин нег шинд бод мал, тедн дотр үкрмүд, хбд, тедн дотр нәәднр хбд өсгөлгьәр государственн зураг давулад күцәсн йовна. „Сарпинский“ болн „Степной“ совхозмуд болхла гахас, шовуд өсгөлгьәр ик күцәвртә йовна. „Степной“ совхоз нәәднр хбддин зураг күс-дундур холван күргдг күцәв. Район бүклдән мал өсгөлгөнә государственн зураг күцәхинг тетгхин кергт эклц партийн организаце килмджән тәвдж, арднь ордж кәдлдж йовцхана.

Сән сенр лекц

Одахн „Кировский“ совхозин гурвдгч фермд „Атомн болн водородн бомбс келгьин болн теднә сәрлгьинг уурулхин туск“ төрәр КПСС-н Яшкульск райкомин пропагандин болн агитацин отделин заведующ үр Котова М. М. лекц умшв.

Лекц соньссн хбчнр: Гаряев Сангаджи, Сяриев, Гальшаев болн нань чигн улс, Советск Союзин төвкнүн бәәлгьнә политикиг, ядерн селм келгьнлә болн тедниг сәрлгьнлә цуцртл угагьар кеджәх ноолдаг нег дуугьар чик гидж дөнънцхәв.

Капиталистическ орн-нутгудар, тер дотр Америкл, Англьд болн нань чигн газрар зер-зевәр агслгөн зогсл уга кеддә бәәхин тускар, ядерн селмиг гаргьад, сәрлгь келдәд бәәдг учрар, тедниг буршадж, эврәннь седкл деерәсн хбчнр хәрү келцхәв.

Нарт-делкән бәәдлин тускар, научн болн политическ төрмүдәр малчнр-хбчнр дунд ним лекц умшджатха гидж КПСС-н райкомас хбчнр сурцхав. Сән лекц умшснднь үр Котовад ханлт бргцхәв.

Х. САНГАДЖИЕВ.

Района партийн организац хб өсгөлгьинг болн ноос авлгьинг цаараднь икдүлхин тускар КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин илгәсн бичгәр күүндвр колхозмудар болн совхозмудар кедж, колхозникудин болн кәдлмшчнрин оньгиг 1960 джил күртл хббдин тоогьинь болн ноос авлгьинг холван икдүлх кергт тусхав.

Селәнә эдл-ахунг цааранднь хурдар бәсгхин тускар авен даалгьврмудан диилвртәгьәр күцәхин кергиг района партийн организац эрхн төрт тәвдж, социалистическ дөрлдә делгрүллгь болн бмн нүүрт кәдлмшәрн йовцхах улсин дамшлт тархалгь делгү кедж йовна. Соцдөрлдәнә дигинь райондан сар болгөн кенәвдн, энүг района газетд барлнавдн. Совхозмудар, колхозмудар дөрлдәнә дигин тускар хургуд кеглнә, „Хббчнн бдр“—гидж болна. Кәдлмштән сән диилвр, үзмдг күцсн улс мбрәлгднә.

Соцдөрлдәнә орлцдг, диилвр күцдг, нерән туурулдж цовцхах улсин тонь бдр ирвәс бәсәд йовна. Саальчнрин дунд түрүн нүүрт „Гигант“ колхозин колхозницс йовцхана. Саальчнр Ф. Калининко болн Н. Славская үкр болгьнас 1800—1400 литр үс саалж авцхав. Эн колхозин хббчнр коммунистнр Нещеретов болн Никитенко 5,6—6 килограмм ноос хбн болгьнас киргьдг авцхав.

Иим, парть болн правительств мана орн-нутгин бмн тәвсн төриг тодрха сәәнәр меддж авч, чидл-күчән нбл уга кәдлцхәдг йовх улс района совхоз, колхоз болгьнд оln бәәцхәнә. „Сарпинский“ совхозин ах хббч А. Бузулуковин отарт 1954 джилд хбн болгьнас 4,4 килограмм ноосн авгдсн болхла, 1957 джилд 8,3 килограмм авгдв. „Степной“ совхозд болхла үзмдгтә кевәр ах хббч коммунист И. Панасенко кәдлдж бәәнә. Энүнә отарт бәәх, 1899 тол-

гьа хбн гару угагьар, сән чинә-тәгьәр үвлзүллгьнд орджана. Ур Панасенко загон таслад хббдән хәрүлнә.

Эн джил Чапаевин нертә совхозин эклц партийн организац кәдлмшән темдгтә кевәр ясулв. Энүнә ашднь совхоз урднь хоцрдж, ард үлдлж йовсн болхла, ода мал өсгөлгөнә государственн зурагьан дегцднь давулдж күцәсн йовна. Совхозд кесг оln сән, эврәннь кергән гацц тохнәтәгьәр медцхәдг улсин нернь туурч бәәнә. Эдн дундас ах хббч И. Блияев, хббч Г. Нохаев, ах хббч, күч-кәлсчнрин депутатнрин Хальмг таньгьчин Советин делутат Э. Убушиев болн нань чигн кесг улсиг заалж болхмн. Алдр Октябрин 40-ч джилин ббнд нерәдгч дөрлдәнәд шунмгьагьар орлцдг, эдн кәдлмштән улм ик диилвр күцхин төлә ноолддж йовцхана.

Партин района комитет коммунистриг болн комсомольцнриг эдл-уш, хот-хол гаргьдг кәдлмштг тәвдж, партийн биш улсг үлгүр болдж кәдллгь тетгхд оньган тәвнә. Эн учрар коммунистнр болн комсомольцнр нургьлдж произвөдствд йовцхана. „Гигант“ колхозд малин кәдлмшт 20 коммунистнр, тәрәнә кәдлмшт 5 коммунистнр йовцхана. Колхозин 100 комсомольцнрас 93-нь малин болн тәрәнә кәдлмшт кәдллжәцхәнә. Эдн дотрас шунмгьа агитатормуд гарч, ик туста цәәлгьврин кәдлмш чигн кедж йовна.

Мана района партийн организац болн цуг күч-кәлсчнр ода, Алдр Октябрин 40-ч джилин ббнә нертә соцдөрлдәг бргнәр делгрүләд, 1960 джил күртл района колхозмуд болн совхозмуд хббдин тоогьинь 600.000 күргх, ноос авлгьинг 2,3 холван икдүлх төр күцәхин төлә ноолддж йовна. Эн күчтә ик делгү кәдлмшин нүүрт коммунистнр йовдж ноолддж бәәцхәнә.

П. ВОИНОВ, КПСС-н Сарпинск райкомин сегләтр.

Райодин газетсин халхсар

Сән төл авб

Западн района 112-ч номертә совхозин 5-ч отделенә гахач ур Бирик Наталья август сард кичглсн 11 гахагьас 100 кичг эрүл менд авб.

(„Ленинское знамя“ газетәс).

Ах-дүүгьин дөнъ

Каспийск района промкомбинат шидрхн ах-дүүгьин дөнъ гидж Карачаево-Черкесск областүр, гарсн газрун хәрү хәрдж ирджәх әмтнд 40 миньгьн квадратн метр хулсар шахсн плитс бгчәнә.

Эн плитсиг Улан-Хол станциур збблж луусв. Ода тбрм

хаалгьар ачдж йовулджана.

(„Приморские известия“ газетәс).

Загьсна консерв гаргьлгьн эклв

Прикаспийск загьсна комбинатин цехд намрин аһнлгьнә загьсн экләд ордж ирджәнә. Түрүн бдртән 520 центнер уурмг загьсн авч иргдв. Ода консервн цех шин бәрсн загьсар консерв кеджәнә. Консерв гаргьлгьнә кәдлмш бдр ирвәс бәсәд йовна. Сентябрин 2-шинд 18 миньгьн загьсна консерв кеддв, маньгьдур бдртнь 27 миньгьн банк күрч кеддв.

(„Приморские известия“ газетәс).

Бәәрн газрин тосхлтин материал сәәнәр олзлхмн

Урднь ясвр уга бәәсн таньгьчин хотл балгьсн Элст ода бдр ирвәс сәәхрәд, бньгән хүврәгьәд бәәнә. Ташр райодчн центрмүд бәсәд, хальмгин у теегт энд-тенд шинәс селәд чигн тосхгдджана.

Иигдг хурдар бәсджәх Элст балгьсна, райодин болн селәдин тосхлтиг тетгхин төлә бәәрн газрин материал күцднь олзлх кергтә. Иим материал гардг газр мана таньгьчл хәтәр биш. Улгүрлхд, Зунду Чолун-Хамр хойрас гермүдин эрс босхлг хорханцг-чолун гарна, Балковск, Хатта болн Вознесенск гидг карьермудәс гермүдин левснъ делгдг хад чолун гарна, известь болн алибастр гардг газрмуд бас бәәнә.

Иим ик чинртә тер тоот материал гардг газрмуд таньгьчин бәәрн промышленностин управленә медлд бәәнә.

Управлень эврәннь 8 сара зурагьан 117,2 процент күцәв. Болв тоосх чолу, известь болн алибастр гаргьлгьнә зура күцәгдсн уга. Элстин промкомбинат (директорнь үр Манышев А., технорукнь үр Стародубцев И.) 8 сара тоосх чолу гаргьх зурагьан 27,7 процент,

алибастр гаргьх зурагьан—30,4 процент, известь—21,9 процент күцәв.

Тер тоот кәдлмштг оньган бгч, Сарпинск района промкомбинат (директорнь үр Николаенко) нәән сара зурагьан 115,6 процент күцәв. Эн комбинат шинәс тосхлтд кергтә чолун гардг карьер олзлв. Шин карьерәсн гурвн сарин эргцд 1169 кубометр чолу гаргьдг авал, района центр тосхлгьнд болн эздүдин гер бәрлгьнд бгв.

Ода бәәрн газрин тосхлтин материал гарчах газр улм бәсәд бәәсн учрар, гарчах материалиг дарунь цугинь олзлх керг—мана эрхн төр.

Таньгьчин бәәрн промышленностин управлень болн райодин промкомбинатс бәәрн газрин тосхлтин материал күцднь олзлхд сән оньган бгч, таньгьчл болджах тосхлтиг материалар тетгх зөвтә.

Б. ШИВЛЯНОВ,

Таньгьчин бәәрн промышленностин управленә ах экономист.

Днепр голин кәвәд

Советск Союзин Герой МАНДЖИН ЛИДЖД нерәдлгв

Командир дәәчнрән хәләв, Катер шатджахиг заав.—Күн, тов, сумиг Кен харсна?—гив.

Хальмг теегин гәрд—Хар нүдтә кәвүн:—Би күцәнәв!—гидж Босдж збрдж келв.

Днепр голин уснд Дәәч Лидж усчв, Дольганла сбрлицн йовдж Догшн галла ноолдв.

Күнд ачлгьтә пантониг Кәвәд татад гаргьв, Гавшун дәәч Лиджиг Гартан бргдг хавллдв.

Тов лугшдг күрджиньв, „Тигрмүд“ агьарур бсрв, Хәәкрәд Лидж баатрхв, Хортн тарвалддж зулв.

Халун дәәнә зальд Хальмг Герой төрв, Днепр голин кәвәд Дәәч Лидж туурв.

Алексей БАЛАКАЕВ.

Западн района „Пролетарская победа“ колхозд бәәрн газрин тосхлтин материал икар олзлдж әмтс гермүд бәрджәцхәнә. Колхозд шавр кирпич цокал бүкл уульнц айта гидг сарул, сенькгьр гермүд бәрчксн бәәнә. Эн зуртг бәәсн гериг, күч-кәлсчнрин депутатнрин таньгьчин Советин депутат К. Ф. Овшева бәрдж авб. АСТАХОВА Р. фото.

СОВЕТСКО СОЮЗИН ГЕРОЙ МАНДЖИЕВ ЛИДЖИ ИСМАЛИЕВИЧ

★ ★

★ ★ ★

★ ★

Ганцхн өдрин йовдлмуд

И. П. Т. А. П.—танкд сөр-
лж бгч ноолдг товн
полкд би церглд йовлав.
Мана полк. 1943 джилин ав-
густ сард, Арасг цөн хонгин
дотр дээд уга кечкхяр йов-
сн хортиг чидлин салвлад,
хяру кббдж йовх саамд, йов-
гн цергл хамдан дээни заль
дотр, зармдн йовгчудин омн-
нь гарад одмн.

...Зун чилд, намр өбрлдж
йовх цагт, усн өбрхн газрт
звэр серун болад, зузан ки-
ил уга, даарулад бааня. Тер
темдгт, август сарин 26 сд,
зулдж йовсн хортиг кбблд
тэвл уга, йовгн цергл хам-
дан, Днепр гол гатлгн, —гидж
манд шгабас завр бгл.

Харньгу сд, будта. Товму-
дан машинт чирүлсн, эврэн,
хортна гетврл болн тедн
минл харгээд овзговдн гигь-
ад, саглад, йовгяр Днепро-
петровск халаггд йоввдн.
Маниг нег бичкн селән захд
ирхл, түрүн харул: хортн, эн
сегг шидр хаяд, гарч очгидж
заврлв. Амгн болхла үзг-
үзгтн булгад тарцхадж, үл-
сн нег цөн арг уга улсн
нүкн-члән болгяр орцхалж.
Командовань, ямаран байд-
тагяр болн альядгург гол гал-
сн сн болх гигьд, деерас
заавр авх хоорнд бидн амрлг
авчхавдн.

—Көвүд! Герткән гундаш-
гон тблд, гаргяд тэмкән
тат!—гидж бичкн командир-
мүдас негн келхл, тэмк та-
т, тоотн, плац-палаткарн
толггагян бүрклд, газр
деер угдан сунллад, бахан
ханьгадж тэмкин уга киилч-
хав.

Удсн уга батареин командир
күрч ирв.

Цуггар гол гатлшговдн.
З тов үүнд үлдхмн, гурвн тү-
рүн йовх йовгчудла одхмн,
—гидж келв. —Взвонд коман-
дирмүд! Неджэггд тов йов-
гчудла йовулхар белдтн!

Йовх товмудт минн расчет
бас харгв. Товмудан болн
сумдан гол тал өбрүлд, цуг
батареяри тедниг пантонд авч-
вдн. Тер тоот кблмш йир хур-
лар, церглчир цуцртан уга-
гяр, нбр-хол уга, шундж
күцасмн. Манла хамдан пан-
тонд минн ачсн сапермүд,
нег бичкн баг йовгн цергихн
болн командовань бас сууц-
хав.

Көндрэд гарад, голин тал
дунд күрхл, орцаггд баав.
Немшир маниг үзн, эклд
пулеметяр хав, хойр „Юнкерс“
өбдән нислж, мана деермбдн
бомб хаяд, бас пулеметяр ха-
цхав. Терүнәс аамшгтә юн
уга болв. Юнгад гихл, бул-
тдг газр уга болчкад, дакад
манла пантонд ачсн снаряд
йовсн, түүнд сумн тухла,
хуурадл баахмн болжанавдн.
Түрүн ирсн самолетс авч йов-
сн бомбсн мана деер хайджа-
хайдж гархлән, тедн ормд
дакад ардасн нислж, оньгдан
самолетс ирцхав. Тегд бидн
мел гал дотр, цаадк эргасн
пулемет хаггд, деерас само-
лет бомб хаяд йовсн бийн
уралан зүткд йовнавдн. Нем-
шир болхла улм галзурлад
баацхана.

Эрг күртл 150—200 метр
үлдсн дунга цагт, пантон

чирлж йовсн катерин моторт
сумн тусад, механикиг шав-
тав. Катер эклд шатад, улан
гал болад, урехлар пантон тал
киисв. Тер уга аамшгтә баасн
бидн, ода мел эврәнн минд
хагьрх болвдн. Аамшг улм
өсд ирв. Ююни болвчн арг
кех кергтә болв.

Эн үлдсн нег мисл цагт,
эрг ююнд гилддж баатл,
командир генткн—„Кен маниг
харсдж чадх?“—гидж сурв.
Саперн сүк, деес авад, шатдж
баасн катер күртл усчад, ар-
гэмджла айл өбдүн буксирн
болд троссиг чавчад, катериг
чирд, пантонас уухнар урс-
хулхмн. Дакад болхла, чавч-
гдсн пантонас ирсн троссин
үзүриг аргэмжд залггд,
чирд, хортн баасн эрг тал ус-
чдж гарад, пантониг бий талан
тач авх кергтә,—гидж коман-
дир келв.

—Нә кен күцәнә?

—Би күцәнәв—гивв. Сумн
гидг, деерас орджах хур ке-
втә, асхрад бийнә. Командирн
збшл авчкад, катер тал ус-
чув. Катер улм икар шагад,
галин заль уухнд халулад
бааня. Сперн сүкар муудан
ордж болд троссиг, утцн-ут-
царн чавчад катериг урехлар
урсхчкад, аргэмдж залгсн
троссин үзүриг амндан зууггд,
эрг тал усчув. Тер тоот кбл-
мшиг цань уга гид хурлар,
цуцрсн мел уга кевв. „Дәрк,
дәрк! Мини күцәсн кергәс
уурмүдинм амн-джиргәл менд
үлдх.“—гиггд санад орххла,
чидл немәд одна.

Эрг деер ирн, элсиг кблән
хучлад, сн гидгяр тавсуугг-
ад, кблән тулдж батлад, эврә-
хстан докъя өгүв. Манахс тер
троссар татад, паром гарггд-
ла айл, эрг тал өбрдәд ирхн

Хальмгин баатр үрн

1919 джил урдк Яндгә
Магга нутгар, Төрскән олн
хортнас харсхин тблд халь-
мгуд эврәнн мбртә церг бүр-
дәдж Улан Цергт церглх кб-
вүд дуудх саамд, хаврин бо-
лн намрин соргудт эргн, Көк
тенгст загьс бәрлг угатә Ис-
малин Манджин булд Лидж
гидг уугн үрн гарсн болдг.
Манджинәс көвүн гарч гисн
зәнг „теврәд авм“ бичкн,
Баах гидг селәг эргәд герәс,
герүр сонгсгдв. Көвүн өсәд, босад
школд орв. Кануковск дун-
днн школд сурад, алдр Лени-
нә комсомолин зергләнд орад,
доладгч класс чиләккәд, Аад-
рхн ордж сурсмн.

Тер хоорндан 20 джил бо-
лв. Хөрн наста, збәр сән
далта-ээмтә, залушгчкнсн М-
нджин Лиджиг 1939 джил
Аадрхн балгәсна Микояновск
района дәннә халхн коми-
ссариат эрк биш церглггнд
дуудсн.

Украинд, Львовск областин,
Рава-Руська балгәснд 41-ч
дивизин 240 стрелковий пол-
кд артиллерист болдж Лидж
церглсн.

...1941 джилин июнь сарин
дундар тер полк орн-нут-
гинн меджәггәс 7—8 дуунад,
зуна лагерьт баасмн. Тингд

★
МАНДЖИН ЛИДЖ,
Советск Союзин Герой

★

алднд, немшир манометяр эк-
лд, сумиг мадн деер, суулг-
яр асхджашн, асхв. Тер бийн
пантонэргд күрд ирв. Манахс
цуггар гүүлддж ирд, намаг
газрас өргәд, хойр-гурв өбдән
хаяд, хавлдж авад, байрллдв.

Пантонд ачсн зер-зевән
болн суман шулун гидгяр
буулггд авх кергтә.
Тер тблд збәр ик күчн
керглдв, юнгад гихл, тов-
мудиг болн наадк чигн зер-
зевән өндр эрг деер гаргәна
гидг збәр ик төр. Дакад нег
ик керг билә: шулун гидгяр
окоп малгдж, товмудан бул-
тулдж дарх керг.

Голин эргәс гарн, йовгн
церг кевтгч батрв. Тер учрар,
бидн йовгн цергәс өмн 30-
40 метрт тәвх болад, товму-
дан чирд, нег-негинь 200—

300 метр хоорндн тәввдн.
Мини товм тал дундк болдж
зогсв.

Өмнән 20—30 метрт әрво
ташу, урдн хагьлсн, ода хам-
хулар дүүрсн газр билә. Цуг
белдвринн кблмш дуусчкад,
немшир дәврхиг күләввдн.
Удсн уга, самолетс ирәл, мана
деегүр эргәд, эклд пулеме-
тяр хав. Уснас гарад, газр тәв-
ладавчкнсн манд, терн нам төр
болдж чигн мелгдсн уга. Нарн
өбдән гарад, газр халулв. Удин
хөбн мана түрүн зергләг хагь-
ал, немшин танкс гарад ирв. Ту-
рун танкинь мини расчет хаггд
хамхлв. Бас негинь мини ха-
джудк товхн шатав. Дакдж
танкс үзгдл уга баав. Тер
танксн харул келж, манахс
аль-ямаран кевәр батрсинь
медхяр йовсн.

Орәл час болсн дунгә цагт,
цуг мана элсн газрур, деерән
десант авсн танкс гарллад
ирцхав. Ик му йовдл болад
баав. Тинм му йовдлсн дил-
вртә гархн кергт—ганцхн күн
үлдтлән халдх кергтә болв.
Танкс улм өбрдәд, дуундн
газр чирдәд йовна. Бидн хяру
төрүн бгч баахшвдн. Ки хадж

сум үрәшгон тблд, 200-250
метрт өбрүлчкәд хахар, кү-
ләлдвдн. Танкс цуггар мини
расчет халаггәд аашцхана.
Теднәс гурвн тасрад гарад,
гурвн үзгәс дәврхлән, белн
баасн бидн гурвлагынн хамх
цоквдн. Маниг төмр әсрмүдә
ноолда баатл, хортна десант
хоорндм бидн орад, күрч ирдж.
Укл өбрдсн болад баав.

—Көвүд! Дөнн иртл эврән
ноолдх болвдн! Укхлә нерән
гарггд укхмн!—гивв. Тингд
келәд, саллт уга инь-винтов-
кан, шуусн гармар атхад, ук-
босад, хаякрв:—Төрскәннн

Хальмгин баатр үрн

болвчигнәмән авч зулнав ги-
шн, Хар тенгсүрадггджур-
сна. Сумн суулгяр асхсн мет
асхрад, голин усн буслджах-
инь үзг-үзгтән цаггд баа-
нә.

Тер бийн командовань
ююни эв-аргяр болв чигн
Днеприг гатлх завр өгсн...

Тер дәннән Лидж 5 немшиг
алад, түрүн болдж хортна
окопур гүүдж ордж, элсн,
болв терүндән күнд гидгяр
толггагярн шавтсн.

Ик гидг күчтә баатр йовдл
гарггд, Төрскән харсендан
алдр Коммунистическ партин
член, хальмг загьсчин үрн,
сержант Манджин Лидж
СССР-н Деел Советин Пре-
зидиумин Указар, 1944 джи-
лин март сарин 8-д Советск
Союзин Герой нер зуусн бол-
лг.

Госпиталәс эдгәд гарч ирд,
Манджин Лидж, Новосибир-
скд, заводт кблн, кблмшин
хөбн асхар дасг техникум
чиләггәд, ода тер заводтан
техник-регулировщик болдж
кблчжәнә.

Дәнн йовснла айл, комму-
нист Манджин Лидж, кблм-
штән чигн шундж кбллд,
уурмүдтән тоомсрад бааня.

БЕМБИН Тимофей.

тблә, уралан, у—ра! ...Көвүд
намаг дахад бослдв. Гүн
йовдж халлад, цуггар нем-
ширлә гар бәрлдж йовнавдн.
—Цок, цок! Кишвосиг, цок!
—гилдәд хаякрлдәд, манахс
дәврлдв.

Нег немшиг хаггд унггач-
кад, бас нег бичкн ямта хорт
кбблхләм, хамхулар бултад
уга болдж одв. Терүндән тө-
рүц урнәдж очв. Тинм цагтн
күн ганцхн, сандж йовсн уха-
гярн баадг баадж. Аахчн
дурн күрхш, дәврәдл ордж,
тер хортиг уга кех, нань юмн
уга.

—Көвүд, уралан!—гиггәд
хаякрлггнлә, „Ура—а!“—гигь-
адаггар дүүрд, мана йовгн
церг орад күрд ирв. Немшн
ир аамд, шарлджн-хамхул
заагур бултлад, хяру гарад
гүүцхав. Би гүн йовдж, нег
немшиг хаггд унггачкад,
негәг хаггд шавтав. Шав-
та бийн, тер мблкәд, шач
баасн танк ташрлв. Терүг
кбблдәд гүүдж йовад, нүдм
эрәлджләд, толггям эргәд
унув. Баадлн, тер танк таш-
рлад бас хортн баасн, намаг
хаггд шавтасн гидж санув.

Кедү цагт кевсән медхшв,
болв удан кевтсн угав, Бийм

эрүл-дорул, яггд газрт ке-
втхм мелгдхш. Халахнн, игә-
рән-тигарән гүүлдәд манахс
халда бааня. Укс босад, „би
бас“ гидж санад бндәхәр сед-
си, утхар керчсн мет, цуг
махмударм кирд гиггәд өв-
дәд, болшго болад унув.

Сергәд, дөнн дуудхлам, нег
йовгн цергч гүүдж ирв.

—Сержант, юн болв?

—Босдж болхш, бәрәд хә-
ләнн, бийм эрүл-дорул, нб-
кд болич?—гидж би сурув.
Эн укс өкәккәд, сержант, тол-
ггәтн шавта, —гидж келәд,
киилгим шуулад, толггаггям
ораггәд, боов. Босггхар, хо-
йр сүүдм орад өргәд, газр
тавлулхла, нег кбл, нег гар
хойрн амн тасрад, нег ха-
джем бүклдән ам-шир уга
болдж оч. Болшго болхла
нбкдм шинель деер кевтулч-
кәд чирд гарв.

Зууран толггям өвдәд, чи-
рәм шу гүүдж хавдрлв. Чир-
лдә йовдж, командн пунктд
күрд ирвдн. Батареин коман-
дир гарч ирд, намаг теврдж
үмсәд, келв:

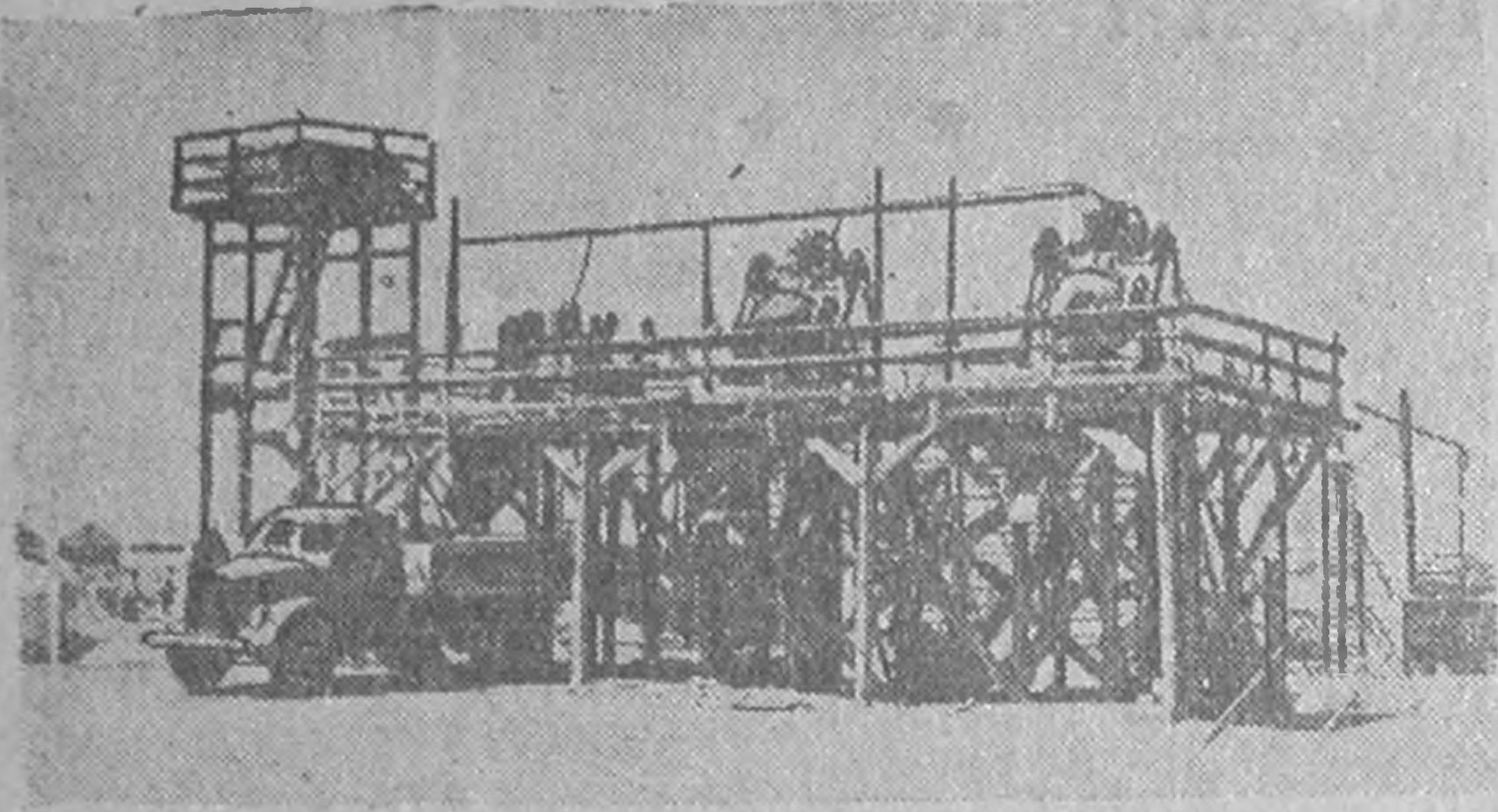
—Ик гидг баатр йовдл эн-
др чи кевч, зуг чи манла хам-
дан цааран йовшго болджа-
нач. Нә, учр уга. Шулул эд-
гдж, шулул гидгяр маниг кү-
цлж ир!—гиггәд, бас нег те-
рәд үмсчкәд, батареин коман-
дир старшинаг дуудж авад,
ямаран болвчн арггяр-медсан-
батд күртн гидж завр өгв.
—Байрта харггий!—гиггәд
командир гар авч мендләд,
командн пунктур орв.

Зууран ухаггән геечкдв.
Баадлн ухам орад, гарад
баасн баадлтәв.

Намаг полевогь госпиталәд
полковогь комиссар бийн
авч ирсн баадж.

Хая, хая босад, „Ура—а!“
—гиггәд хаякрлд, көвүдән
дуулад бааджв.

Тер тоотиг, хойр, гурв хо-
над, серл орхла, эмч нанд
келв.

ЗУРГТ: Элстин 2-гч тосхлтин управленя раствор кедг узел.
ШАРАН Нарна фото.

* * *

Тосхлтин чинртя машин

Элст балгьсна Лениьск уульнар, Аадрхнэс ирсн хаалгын зун бийд, 2-ч номертэ тосхлтин управленя, цемент, известь, элсн болн уурмг чолусар наарулдж раствор кедг, өврдмж болм машин бааня. Эн машин нег частан 6—7 кубометр беллдж, балгьсна тосхлтин көдлчнриг растворат тетгнэ.

— Маньгьдур алык участкд ямаран тосхлтин материал кергтэгийн асхарнь куундэл авчкэд, көдлмшэн нег час өмн эклдж, тосхлтин амтс ирхэс урд, баарн-баарнднь кургэд, белдчкнвдн. Ингдж көдлсн манд амр болсн деер-ан, тосхачнр раствор угагьар көдлмшэн зогсахш, — гидж мастер ур Бировкелнэ.

Тернь учрта. Тосхлтиг ма-

териалар тетглгь зогсахгон эркл зургьан часла көдлмшэн эклэд көдлджэх улст, раствор кергтэ участкурнь машингьар зөблж, өмнэснь белдвр кеня. Энунд нургьлдж баахн берял болн куукд раствор белдгяр көдлнэ. Инлгьан саянар көдлгнэ: Басньга Мария, Эрлнин Мария, Дордж-Гярэн Анна, Очра Рсаза, Нсмгьна Роза болн нань чигн улс. Элн келжэх көдлмштэн зүклж, смгта көдлмшин улгур уурмудтэн узулдж, өдрэ кемджэгийн 18—20 кубометр белдхн орчд, 28—30 кубометр беллдж, 140—150 процент куцацхана.

Эн багьчуд келжэх көдлмшиннь чинриг пааранднь улмар өдллулхяр шундж көдлжэцхана.

ЭЛЬДАН Эрлн.

Сарпинск района колхозмудар болн совхозмудар эртяр хөөдин көг тавлгьнэ йовуд

Сарпинск района колхозмудар болн совхозмудар эртяр хөөдин көг тавлгьн дегд бурднэгьу бишяр кегддж йовна. Сарпинск района гардачнр уурмуд Войнов Костин хойр эн эрки чинртэ көдлмшиг тбртэн авчакш. Тер учрар, эртяр хөөдин көг тавлгьнд таслвр гарч йовна. Эн кергиг ганцхн „Сарпинский“ совхоз эклдж келжана. Сентябрь сарин 10-д совхозд зуг 537 хөбнэ көг тавгддж.

Района колхозмудар болн совхозмудар ут турштан 123 миньгьн 707 нааднр хөбнэ көг тавгдх зөвтэ, теднэ 58 миньгьн 650 толгьань эртяр көгнь тавгдхн. Эртяр хөөдин көг тавлгьнэ болзгнь ик эрт болчкля, болв терунд кергтэ тоот белдлгьнэ көдлмш куцагддж кегдэд уга. Ода бийнь искусствени көг тавлгьнэ кесг пункте бурдэх кергтэ; эрки кергтэ химикат дакад хуцмуд болн нааднр хөд белдлгьнэ көдлмш бас делград уга. Нам кесг эдл-ахусар хургьд экэсн салгьгдад уга бааня.

„Путь Ленина“, „Путь к коммунизму“ гидг колхозмудар шин отармуд бурдэхин төлэ 80—100-д кун кергтэ. Эн колхозмудин гардачнр уур-

муд Клименко Соловьев хойр кергтэ тоот улсан хөдлж, шуудж авхин ормд, кун уга гилдэд, гаран дайлад, аргь угагьан узулцхана. 2-ч номертэ совхозд (директорнь ур Павленко) 8 отар хөбнд көлх кун курчакш.

Тер колхозмудин эклц партийн организацион сеглэтрмуд уурмуд Алучив болн Фомиченко, 2-ч номертэ совхозин эклц партийн организацион сеглэтр ур Гришков тиим бааллд тесэд, сан оньгтан эс авлгьиг партийн халацлэ ирлцулдж болш уга.

Увл өргн дор гишнь ирчкв, кошар яслгьн, дулан хаша тосхдж белдлгьн болхла саянар эклгдэд уга. Районд 85 дулан хаша тосхгдх зөвтэ, тосхгдснь—15, тосхгдджакнь 35 дулан хаша. Кошармудин тосхлт бас ик хашнь йовна, тосхгдх 75 кошарас 5-нь тосхгдджана.

Сарпинск района колхозмудин, совхозмудин гардвр, хөбнэ искусствени көг тавлгьиг сентябрь сарин өөрхн өдрмудт куцадж, авсн даалгьврмудан узмлжтэгьар куцацх зөвтэ.

Б. БОЛДЫРЕВ,

КПСС-н обкомин селаня эдлахун отделин инструктор.

Турцин церг Сирийн меджэ деер цуглрлгьн

БЕЙРУТ, сентябрин 18. (ТАСС). „Телеграф“ гидг газетин занылгьяр болхла, сирийск меджэ деер Турци ик гидг зертэ-зевтэ чилл цуглулдж. Дамаскас занылгьяр болхла, сирийск меджэ деер Турцин йисн дивиз ирлж.

ДАМАСК, сентябрин 18. (ТАСС). Оклдур болсн Сирийн министрмудин Советин хуртт, сирийн меджэ деер Турецк цергин цуглрлгьн бола баахн тускар куундвр гарв.

Хург чилсн дарунь Сирийн премьер-министр Сабри Асали: бидн саг кевяр баахвдн—гидж барин элчирт келв.

Бидн болхла, империалиствр мана өмнас белдджэх нуувчин зөшэалмудт болн талдан чигн зусн-зуул гент йовлмудин өмнэс белмблн. Сирийн правительств, аарм болн цуг келн-амтн нег, ви-вици-нэгьу фронт болдж, империализм аалгьяр седснэ өмнэс бослжана.

Китдт кегдлжэх промышленн тосхлт

ПЕКИН, сентябрин 18. (ТАСС). КНР-д өргн гилд промышленн тосхлтин дивизирн тускар бар занылгь.

Оклдур Аншангск металлургическ комбинат, срн-нутгтан кучтэ гидг коксегьй батарей тосхлгьна көдлмшнь чиллж, көдлгьнд өггдв. Шеньси провинци, Сианид, эдтавр нектг 50 миньгьн иигтэ зургьадгь комбинат эклдж көдлв. Шеньси провинци эдтавр нектг 15 фабрика болв.

Ланьчжоуд шин зургьан предприятие тосхгдджана: нефтьерегонн болн нефтин оборудованя заводмуд. Ченду балгьснд радиоаппаратурин завод тосхлгьна көдлмш чилджана. Тер тосхлт советск специалиствр бийснь орлин, дөнъ болджацхана.

Орн-нутгн ар узгт Моньгьлин теетг, Баотоуск металлургическ комбинатин тосхлгьна площадкд тосхлтин көдлмш 50 объектд эклв. Тедн заагт болд путхдг, цо путхдг, дархвин болн ремонтн-металлическ заводмуд. Терунэс талдан 220 миньгьн квадратн метр амтн баадг гермуд барлгьнэ көдлмш кучтэ гилгяр делграджана.

Омана төвкнүн улс деер Англин дайна самолетс бомб хайджана

КАИР, сентябрин 18. (ТАСС). Имам Омана Каирт баасн элч келсар болхла, английск самолетс ода бийнь Омана газрт бомб хайдган зогсагьад угалжн. Тер элч, өцклдур Аш-Шаркия гидг районд Англин дайна самолетс дэврдж бомб хайснд, 75 куунэ гару болв гидж заадж келв.

Сирийд советск экономическ элчнр ирцхäv

ДАМАСК, сентябрин 18. (ТАСС). Эндр Дамаскд советск экономическ элчнр, СССР-н министрмудин Советин газдин экономическ залгьлдана государственн комитетин ахлачин дарук П. В. Никитин толгьачта ирцхäv.

Аэродром деер тедниг Сирийн орн-нутгн министр

болн келн-амтнэ харслтин министр Халед Азем, олна көдлмшин болн коммуникацин министр Фахер Кайяли, келн-амтнэ экономикин советин ахлач Джабар болн нань чигн йосна улс тосихав.

Советск элчнр Сирийд экономическ дөнъ өгхин тускар куундвр кехмн.

Тунисин амтн францин цергүдиг газрасмдн гартха гиджән й

ПАРИЖ, сентябрин 18. (ТАСС). Барин заныгяр болхла, Тунисин кесг ола селадяр сентябрин 17-д кесг ола мингьн улс цуглрлж демон-

страц кецхäv.

Тер улс Францин цергүдиг Тунисин газрас гарцхатха гидж некв.

США-д расизм улм икдэд бааня

НЬЮ-ЙОРК, сентябрин 18. (ТАСС). Расистск йовлмуд кесг сн өмн узгин штатсин белгьсдт ода бийнь болна.

Аркандас штатин губернатор Фбусин закврар, салдсмуд ода бийнь негр улсин куукд-көвүдиг централн дундин школд (Литл-Рокад) орулхш. США-н конституци, хара баахяр гилгэд бичгдсн эврәннь зөбөн негрмуд некхлэ, алэ-азд расиствр тедниг зогсалгьад, куукн-көвүдтн боли эк-эцкдтн ик му узулхвлн гилж айлгьнэ.

Нэшвиллед балгьсна уульнар ку-клуек-клана тамгь зурсн машин, урдн рабмуд ээлдг конфедерацион өмн узгин штатин тугта гууллхана. Тер машин деерэс, негр улсиг зовадж лалжрхин болн цагьан арста, хар арста куукд хамдан школд ордиг уурулхми гидж дуудсн барта цаас хайцхана.

Газетин заныгяр болхла, расизмиг США-н зарм политическ аныгс талданар пьалгьлж, амт төбрүлхяр седнэ. Тедн болхла харм угагьар

негрмудиг лалжрхдан бэврәннь баарн конгресст барлж улдхяр, суньгьврт орулшго йовлмуд болджана. Азд-алэ расиствр „сан гилгяр сургьмдж авсн улс“ гидж „Нью-Йорк геральд трибюн“ гидг газет бичджана.

Тиигчкэд, америкийн йосн тиим йовлмудла ноолда кехш. Расизмиг уурулхми гидж йосн келлг болвчи, тер азд-алэ улс бийсэн засглэ эс харгьулхла, хярнь улм омг авцхана. Газетсин заныгяр болхла, шилр Нью-Портд, президент Эйзенхауэр Аркандас штатин губернатор Фобусла куундвр кев. Фобусин закврар, негр улсин куукд-көвүдин Литл-Рокин централн школд, салдсмуд көбгьад, орулдг угад. Хургин хөбн барлгдсн правительствин заныгс, йосиг кундлхин тускар, будншнэ дала зокалмуд заацхав. Болв нег чигн зокалдь салдсмудиг школас холдулдж, эс гидж негр улсин куукд-көвүд эврәннь зөбөн ээлдж школд ортха гиснэ тускар келсн нег уг уга.

Цаг зуурин редактор Б. ДОРДЖИЕВ.

1957 джилин сентябрин 30-д

Москва балгьснд

Государственн дотр-дундин шууврин 3 процентн өгийн

59-ч ГОЛ ШУУВРИН БОЛН НЕМР 10-ч ШУУВРИН

тираж наадгдхмн.

Өгийн арви разрядт—гол тиражд 46502000 арслньга 85000 шууврмуд, немур тиражд 113390600 арслньга 115000 шууврмуд наадгдхмн.

Тиражд наадгдджах ик мөнгьнэ

ШУУВРМУДНЬ

10 шуувр — 100.000-д арслньга

70 шуувр — 50.000-д арслньга

300 шуувр — 25.000-д арслньга

1050 шуувр — 10.000-д арслньга.

Өгийн облигаус, хоршалгьна кассмудар дурндан хулдгад тер ундан хэрү орулдж авгдмн.

Государственн дотр-дундин шууврин 3 процентн өгий хулддж авцхати.

Хальмг таньгьчнн куч-көлснэ государственн хоршалгьна болн госкредитин кассмудин управлень.